

[Mariann Fischer Boel]

Jeg er også glad for, at ministeren melder ud, at det er en politisk uenighed, der ligger bag ved ministerens modstand imod forslaget. Så ved vi, hvor vi er henne.

Hr. Ole Donners bemærkning vil jeg slet ikke spille kræfter på at kommentere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Genindførelse af fradragsret for repræsentationsudgifter).

Af Ole Donner (FP) m.fl.
(Fremsat 23/2 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Stavad):

Fremskridtspartiet har fremsat forslag om at genindføre fuldt skattemæssigt fradrag for repræsentationsudgifter. Det er fremhævet, at begrænsningen af fradragsretten har haft en række skadelige virkninger for hotel- og restaurationsbranchen, som branchen og Fremskridtspartiet i 1985 advarede imod. Det nævnes, at der nu er forløbet så lang tid efter skattereformen, at ingen af forligspartierne længere behøver at føle sig forpligtet af deres aftale fra dengang. Det er tillige anført, at en ændring som foreslået vil give øget beskæftigelse i branchen samt betyde en merindtægt for staten.

Jeg må, ligesom jeg gjorde i svaret den 10. marts 1993 til hr. Kirkegaard vedrørende den

samme sag, sige til Folketinget, at regeringen ikke har aktuelle planer om at gennemføre fuldt fradrag for repræsentationsudgifter, og at regeringspartierne derfor ikke kan stemme for lovforslaget.

Regeringen vil dog gerne overveje alle muligheder for at påvirke beskæftigelsen i positiv retning også inden for serviceerhvervene. Imidlertid skal der jo også tages hensyn til, at vi opererer inden for snævre samfundsøkonomiske rammer, hvis vi skal leve op til en ansvarlig finanspolitik.

Jeg kan oplyse, at begrænsningen af repræsentationsfradraget blev gennemført ved skattereformen mellem 6 partier i 1985 med fuld virkning fra 1. januar 1987. Begrænsningen blev i bemærkningerne til lovforslaget begrundet med, at fuldt fradrag for repræsentationsudgifter i et vist omfang må antages at medvirke til, at udgifter, der grænser tæt op til privatforbrugsudgifter, kommer til at ligge på et højere niveau, end det er rimeligt og nødvendigt.

Forligspartierne bag skattereformen fandt intet belæg for de dystre prognoser om branchens beskæftigelse, som dengang blev fremført af Fremskridtspartiet og af branchen. Af de statistikker, som er tilgængelige, fremgår det, at udviklingen i hotel- og i restaurationsbranchens omsætning fra 1985 til 1991, som er de sidste offentliggjorte tal, målt i faste priser er steget i hvert af årene fra 1985 til 1989. Beskæftigelsen lå i 1991 8 pct. over 1985-niveau.

1985-begrænsningen medførte derfor, kan vi konstatere, ikke umiddelbart en tilbagegang for hotel- og restaurationsbranchen, som anført af forslagsstillerne.

Hvad angår de provenumæssige virkninger af at genindføre fuldt fradrag for repræsentationsudgifter, er forholdet dét, at der ikke i skattestatistikken er oplysninger om dette fradrag. Men hvis man tager udgangspunkt i de tal, der i sin tid blev benyttet, da fradraget blev begrænset, og fremskriver disse udgifter, tyder et sådant skøn på, at provenutabet ved at gennemføre fuld fradragsret vil ligge i overkanten af 1½ mia. kr. årlig, når der tages hensyn til, at selskabsskatten i mellemtiden er nedsat fra 50 pct. til nu 34 pct.

Jeg kan hertil føje, at udgangspunktet for skønnene i forbindelse med fradragsbegrænsningen i skattereformen var en stikprøveundersøgelse. Da der ikke siden fradragsbe-

[Skatteministeren]

grænsningen er foretaget nye undersøgelser, vil jeg tage skridt til at iværksætte en stikprøveundersøgelse for at se den vej at fremskaffe aktuelle tal om de erhvervsdrivendes udgifter til repræsentation m.v. i dag.

Jeg vil gerne understrege, at i den udstrækning, hvor fradragsbegrænsningen fra 1987 har fjernet et misbrug, vil en ny undersøgelse ikke uden videre kunne anvendes som grundlag for provenuberegninger ved genindførelse af fuldt fradrag for repræsentation. Mit tilbud om at iværksætte nye stikprøveundersøgelser mener jeg også opfylder forslagsstillernes bemærkninger i lovforslaget om, at man under udvalgsbehandlingen vil bede regeringen fremkomme med oplysninger, der kan tjene som opfølgning på og kontrol af Skatteministeriets skøn i 1985. Endvidere kan det give et billede af, om fradragsbegrænsningen har fjernet et misbrug.

Jeg er ikke på nuværende tidspunkt i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger om, hvorvidt der er sket ændringer, som kan begrunde en udvidelse af fradragsretten eller gennemførelse af den fulde fradragsret.

Begrænsningen fra 1987 skal i øvrigt ses i lyset af skattereftormens andre virkninger, og herudover er der sket meget betydelige lettelse i erhvervsbeskatningen, som er gennemført de seneste år. Som nævnt er selskabs- og virksomhedsskatterne nedsat fra 50 pct. til 34 pct., en række punktafgifter er blevet nedsat eller afskaffet, og endelig er arbejdsgiverne blevet lettet for en række arbejdsgiverafgifter m.v.

Et 100 pct.s fradrag risikerer at blive et tilskud til, at visse grupper af danskere kan få offentlig støtte til at spise og drikke. En række andre lande, som vi ofte sammenligner os med, har da også begrænsninger i fradragsretten for repræsentation eller nægter fuldstændig fradragsret for sådanne udgifter. Dette sidste gælder således eksempelvis England og Irland. Det seneste, jeg har fået oplyst, er, at også Holland helt har afskaffet fradragsretten. Derudover er det oplyst, at Norge næsten har afskaffet fradragsretten; de har en lille begrænsning, der hedder, at man kan spise for op til 120 kr. i forbindelse med møder, hvis det er uden for huset. Hvis man kommer over 120 kr., er det nul, og der er ikke fradragsret for vin og spiritus. For Sveriges vedkommende har man en begrænsning, der hedder, at der ikke er fra-

dragsret for vin og spiritus, og at man har et loft over, hvilke udgifter man accepterer. Finland har en fradragsret på 50 pct. Tyskland har en fradragsret på 80 pct. og Belgien på 50 pct. for indenlandske repræsentationsudgifter. Så der er meget stor forskel på de regler, som er gældende i de lande, vi sammenligner os med.

Men det billede, som nogle har forsøgt at tegne, nemlig at Danmark har næsten det, man kunne kalde en særordning, at Danmark er en undtagelse, hvor vi som en særlig regel i dansk lovgivning har begrænsninger på dette område, er ikke rigtigt. Situationen er, at der er meget forskellige regler, og når vi ser ud over EF og det nordiske område, kan vi konstatere, at der er flere, der ligger på linie med os, end det modsatte, og vi kan i øvrigt konstatere, at det er den vej, udviklingen går, men at det er et broget billede.

Bevæggrundene for at begrænse repræsentationsfradraget er som allerede nævnt, at repræsentation let tenderer imod et luksusforbrug ude af proportion med den erhvervsmæssige aktivitet, som repræsentationen skal tjene.

Som det er fremgået af det, jeg allerede har sagt, har regeringen ingen aktuelle planer om at udvide fradragsretten for repræsentationsudgifter. Som det også er fremgået, er vi i øjeblikket i gang med at belyse også hele dette emne, herunder at indhente informationer om, hvilke regler der gælder i samtlige øvrige EF-lande og de øvrige nordiske lande.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Socialdemokratiet er ikke blind for, at der er krise i hotel- og restaurationsbranchen. Vi ønsker selvfølgelig også at påvirke beskæftigelsen inden for service- og turisterhvervet i en positiv retning. Men det er ikke socialdemokratisk politik, at det skal ske ved, at det offentlige refunderer udgifterne til et merforbrug af luksusmiddage og dyre vine. Vi ønsker ikke ved at genindføre fuld fradragsret for repræsentationsudgifter at yde et indirekte statstilskud til dyre restauranter.

Jeg har den opfattelse, at fradragsbegrænsningen har fjernet diskussionen om misbrug af ordningen, og jeg så gerne ordningen helt afskaffet.

Det er faktisk lidt ærgerligt og ikke særlig hjælpsomt for branchen, at Fremskridtspartiet fremsætter dette forslag netop nu, hvor der er

[Anne-Marie Meldgaard]

så stor sympati for at gøre noget positivt for at fremme beskæftigelsen og uddannelsesmulighederne i hotel- og restaurationsbranchen.

Som både skatteministeren og statsministeren har udtrykt det tidligere, er vi i Socialdemokratiet åbne for at finde muligheder for lempelser til gavn for branchen, men det skal altså ske inden for de snævre samfundsøkonomiske rammer, som en ansvarlig finanspolitik giver mulighed for.

Vi vil ikke være med til at åbne for fradrag, der ikke er dokumenteret som værende årsagen til krisen i branchen. Skatteministeren har tidligere nævnt, at der er sket lempelser, som har været til gavn for branchen, nemlig afgiftsnedsættelserne, nedsættelse af selskabsskatten fra 50 pct. til 34 pct. osv.

Socialdemokratiet kan ikke støtte forslaget, men vi venter i hvert fald spændt på, at Fremskridtspartiet under udvalgsarbejdet dokumenterer begrundelsen for det. Vi vil i samme ånd opfordre Fremskridtspartiet til at gå med, når regeringen foreslår nogle mulige løsninger på dette problem, for det fremgår jo meget tydeligt, at vi har et fælles mål med det her, og det er at skabe flere arbejdspladser inden for branchen.

Kai Dige Bach (KF):

Då vor ordfører, hr. Flemming Hansen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg udtale de vise ord, som han havde tænkt sig at sige ved denne førstebehandling.

Fremskridtspartiets forslag om at gennemføre fuldt skattemæssigt fradrag for repræsentationsudgifter kan vi støtte i den konservative folketingsgruppe, men naturligvis under den forudsætning, at det er finanslovmæssigt neutralt, og det tror vi også det vil være.

Ved skattereformen i 1985 blev repræsentationsfradraget stærkt begrænset, og vi er ikke i tvivl om, at det har haft en ganske betydelig indvirkning på det meget løntunge erhverv, som restaurationsbranchen er.

Indvirkningen har haft to retninger: Den har været negativ for så vidt angår den omsætning, der har været i virksomhedsrepræsentation, og har på det område betydet øget ledighed. Modsætningsvis må man sige, at ordningens indførelse i 1985 også betød, at der har været udvist betydelig større fantasi i restaurationsbranchen, og de utallige små spændende, billi-

ge restauranter, der er skudt op siden, er et godt eksempel på dette.

Det naturlige spørgsmål er derfor: Vil det ikke være muligt at kombinere hensynet til de mange små, spændende restauranter, som folk i stadig stigende grad besøger i dagligdagen, med hensynet til de restauranter, som fortrinsvis benyttes af virksomhederne? Vi tror, det vil være muligt.

Vi synes også, at det er på tide at aflive den myte, der fremkaldte afskaffelsen af repræsentationsfradraget, nemlig at det skulle være særlig morsomt for virksomhedsansatte at gå ud at spise hver dag. Det tror vi faktisk ikke det er, og vi tror ikke, at brugen af systemet, når det genindføres, vil blive overdrevet, som nogle har påstået det har været.

Det afgørende er imidlertid ikke alene, hvad vi mener i den konservative folketingsgruppe, men hvad regeringen mener. Vi har set turistminister Arne Melchior tale kraftigt for, at begrænsningen i repræsentationsfradraget skulle ophøre, og vi har med det svar, som skatteminister Stavvad har givet til hr. Kirkegaard i spørgetiden sidste onsdag, konstateret, at han ikke deler den opfattelse, som turistministeren står for.

Vi synes, det er på tide, at regeringen finder sine egne ben i denne sag, og må i hvert fald afvise turistministerens populistiske forslag, hvis der ikke er dækning for dem i regeringen, idet det er en useriøs måde at tiltrække sig vælgerens opmærksomhed på, når man ved, at der ikke er dækning i ens egen regering. Det er desværre ikke det eneste eksempel, vi har set, på sådanne udtalelser, og vi må derfor afkræve regeringen et svar også i denne sag.

Imidlertid mener vi, at beskæftigelsen er en meget afgørende faktor, og bl.a. derfor støtter vi lovforslaget fra Fremskridtspartiet.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg vil, for at den vinkel, som den konservative ordfører sluttede talen med, ikke får lov til at præge en saglig debat, sige, at jeg mener, det er et forkert udgangspunkt, den konservative ordfører har taget i forhold til min kollega kommunikations- og turistministeren. Jeg vil citere, hvad kommunikations- og turistministeren har sagt i en række dagblade. Det er jo rigtigt, at kommunikations- og turistministeren, både før og efter at han er blevet minister, og

[Skatteministeren]

før og efter at CD er indtrådt i regeringen, har forfægtet, at det her var en sag, som han gerne ville tage fat i, og så siger kommunikations- og turistministeren i en række dagblade den 25. februar 1993 til slut:

»Så snart jeg har fremskaffet det nødvendige materiale til konkret belysning af denne sag, vil jeg drøfte den med finans- og skatteministerne. Kun hvis det kan dokumenteres, at normalisering af repræsentationsomkostningers regnskabsmæssige stilling vil være fordelagtig for samfundet, vil sagen kunne nyde fremme.«

Jeg mener, at denne udtalelse fra kommunikations- og turistministeren flugter fuldstændig med den tale, jeg holdt på regeringens vegne som svar på det forslag, som Fremskridtspartiet og hr. Ole Donner har fremsat.

Mariann Fischer Boel (V):

Fremskridtspartiets forslag om igen at indføre fuldt fradrag for repræsentationsudgifter er helt klart afledt af de meget store økonomiske problemer, der er i branchen i dag. Der er nogle, der endog snakker om krise.

I december 1985 indgik lovforslaget om begrænsning af den skattemæssige værdi af repræsentationsudgifterne som en del af en større pakke. Der var blandt ordførerne dengang en meget stor forskel i holdningen til, hvilke konsekvenser forslaget ville få for restaurationsbranchen. Hvad ville det komme til at betyde for omsætning og for beskæftigelse, at fradraget blev nedsat til 25 pct.?

Hr. Lykketoft, der dengang var ordfører for Socialdemokratiet, troede slet ikke på de dystre prognoser for konsekvenserne, der blev fremført, hvorimod fru Bente Juncker fra CD ikke var i tvivl om de problemer, der ville komme i kølvandet på lovforslagets vedtagelse. Det blev desværre de sidstnævnte gisninger, der kom til at holde stik.

På det seneste er debatten om fradrag for virksomhedernes repræsentationsudgifter blusset op igen, kommet i søgelyset og i fjernsynet. Ministeren for kommunikation og turisme, hr. Arne Melchior, har, som både den konservative ordfører og skatteministeren var inde på, i et læserbrev i Berlingske Tidende, som der blev refereret til, påpeget, at loven koster valuta og arbejdspladser, og at den ikke er til gavn for statskassen. Det er en meget speciel, men ikke særlig meningsfyldt særrregel, skriver turistministeren.

I den seneste tid har vi snakket meget om aktivering, og jeg kan sige, at det her forslag i hvert fald ikke er et kunstigt aktiveringsforslag, men et forslag om nogle rigtige arbejdspladser.

Fra Venstres side er vi parat til at drøfte forslaget i udvalget ud fra en positiv synsvinkel.

Rahbæk Møller (SF):

Fra SF's side kan vi ikke støtte forslaget.

Enhver ved, at dengang vi havde fuldt repræsentationsfradrag, fandt der et betydeligt misbrug sted. I praksis kunne enhver erhvervsdrivende gå ud og spise og drikke og trække det fra i skat. Jeg vil ikke sige, at alle gjorde det, men enhver ved, at det fandt sted i betydeligt omfang.

Som flere har været inde på, er der sket noget med restaurationslivet, efter at vi har afskaffet repræsentationsfradraget. Det er rigtigt, at der har været en vis nedgang i de meget dyre og måske også bedste kulinariske restauranter. Til gengæld, som den konservative ordfører var inde på, er der jo sket en betydelig opblomstring i restauranter med et mere moderat prisniveau, der henvender sig til den bredere befolkning, herunder ikke mindst etniske restauranter.

Om restaurationslivet har tabt ved den ændring, kan man diskutere. Det er et spørgsmål om smag. Men der er i hvert fald ikke entydigt sket en nedgang. Det er rigtigt, at restaurationslivet er i krise i dag, hvad i øvrigt stort set alle erhverv i Danmark er.

Som andre ordførere vil jeg gerne være med til at se på, om der er noget, vi kan gøre. Men at gennemføre en ordning, der kun gavner en forholdsvis snæver del af befolkningen, idet den giver mulighed for at trække restaurationsudgifter fra i skat, det ønsker vi ikke.

Så endnu en gang: Vi afviser.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Min korte bemærkning er til fru Mariann Fischer Boel.

Jeg vil godt spørge: Hvorfor ved fru Mariann Fischer Boel, at det netop er fradragsbegrænsningen, der er årsag til krisen i hotel- og restaurationsbranchen? Fru Mariann Fischer Boel har åbenbart noget materiale, vi andre ikke har, og jeg ville meget gerne have det til belysning af sagen, hvis det kunne lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Ligesom jeg sagde det før, var hr. Rahbæk Møller inde på, at der opstod en masse små restauranter. Der er store problemer i branchen, og der er specielt problemer med det faglige. Jeg ved f.eks., at der er utrolig mange veluddannede kokke, og at vi ikke uddanner flere, for der er efterhånden ikke flere steder at uddanne dem.

Jeg vil egentlig gerne slå en lille pæl igennem problemet om misundelsen. Hvem trækker hvad fra?

Jeg vil gerne lave et lille eksperiment heroppefra. Jeg forestiller mig nemlig, at restaurationsfaget er et af de fag, hvor det stort set er arbejdsløn det hele. Vi tager en bøf og en flaske vin, men det er jo den, vi ville have taget derhjemme, så der er ikke noget merforbrug i Danmark. Det er ren arbejdsløn og service.

Jeg vil gerne for egen regning stille et fornøjeligt forslag her, nemlig at vi også gav fradragsret for private. Sikke dog et festligt land, vi kunne komme til at bo i, hvor alle mennesker kunne gå ud en dag om ugen med deres børn og så trække det fra i deres indtægt og beskæftige nogle andre med den madlavning, de alligevel skulle til, hvis de gik hjemme. Der behøver ikke at være nogen misundelse for min skyld. Det vigtigste er, at vi får sat noget arbejde i gang. Jeg tror på, at der er uanede muligheder i servicebranchen, og jeg ville være ked af det, hvis man omgående afviste det her. Jeg siger det for at få lidt fest, men jeg siger det også, fordi der vil komme turister, fordi det er en glad by, de kommer til, og den dynamik, der vil opstå, når vi alle sammen møder andre end dem, vi møder hjemme ved spisebordet, kunne jo også sætte noget i gang.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det startede lidt flot med hr. Kai Dige Bach. Jeg synes, diskussionen om uddannelsespladser og beskæftigelse er lidt forkert at have i sammenhæng med Fremskridtspartiets forslag. Der er ingen, der er i tvivl om, at alle partier her i Folketinget gerne vil være med til at løse det problem.

Men jeg vil gerne spørge hr. Kai Dige Bach, om indlægget her fra talerstolen lige forud for

mig indeholder et forslag om private fradrag, som De Konservative vil komme med her i Folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg synes også, det var en spændende tanke, hr. Kai Dige Bach kom med. Det forbedrede også lidt mine muligheder for at gå ud at spise, hvis jeg kunne trække det fra i skat, ligesom hr. Kai Dige Bach kunne tidligere. Jeg synes, det er en konstruktiv tanke.

Men mere generelt vil jeg sige, at det er en drøftelse, som SF godt vil deltage i på bredere basis, nemlig simpelt hen at flytte skatten væk fra service og væk fra forbrug af arbejdskraft og over på forbrug af ressourcer. Det er den vej, vi skal. Hvis det er de tankebaner, hr. Kai Dige Bach er inde på, kan jeg kun sige, at dér kan vi godt finde et mødested.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg kan jo ikke herfra på en indskydelse tegne den konservative gruppe, men jeg vil gerne understrege noget over for hr. Rahbæk Møller.

Når jeg i sin tid, da disse regler gjaldt, havde nogle forretningsforbindelser, jeg gik ud og spiste med, skulle jeg fortælle, hvem det var, og hvorfor vi gik ud at spise, og hvad vi ville opnå med det. Jeg kunne jo ikke invitere familien ud og trække regningen fra. Det skal man lige være fuldstændig klar over, for det lyder, som om alle fra erhvervslivet går ud og spiser, fordi det nu er fornøjeligt. Det drejer sig om de kontakter, der skabes. Vi ved jo alle sammen, at de kontakter, vi skaber herinde, og også når vi er ude at rejse, er nogle, vi bruger siden hen. Sådan er det ikke mindst i det erhvervsliv, hvor der kan være begrænsede ressourcer.

Så vil jeg gerne sige: Det er meget godt at tænke over, og jeg skal ikke love at fremsætte det, for jeg har jo ikke beregnet konsekvenserne af det. Men jeg er meget glad for hr. Rahbæk Møllers bemærkninger. Jeg mener faktisk, at det eneste sted, vi kan gøre noget ved arbejdsløsheden, er dér, hvor vi giver hinanden mere service.

Vi har masser af penge at tage af. Vi har først alle dem, vi bruger til understøttelse, og så har vi alt det sorte arbejde, der i dag flourer, og så

[Kai Dige Bach]

har vi alle de penge, der bliver givet i tilskud til dem, som tjener penge ved sort arbejde. Så der er masser af penge. Der var god balance i regnskabet, hvis man gjorde det. Det er jeg sikker på.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Forslaget drejer sig om at genindføre repræsentationsfradraget, og nu er det ved at udvikle sig til en arbejdsløshedsdebat.

Fru Anne-Marie Meldgaard siger, at man er opmærksom på, at der er krise i branchen, man er opmærksom på, at der er mange arbejdsløse, og man vil også fra Socialdemokratiets side komme med en række forslag, som kan forbedre mulighederne for de arbejdsløse. De kan blive bedre uddannet osv.

Det, vi taler om her, er en række arbejdspladser, der er i fare for at blive nedlagt. Der er mulighed for, at en masse af de ledige personer kan komme ind i den branche, som de gerne vil være i.

Dér er der ideologiske forskelle mellem Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet. Vi siger: Giv folk i restaurationsbranchen mulighed for at komme ind og passe deres job! Socialdemokratiet siger: Giv dem mere undervisning! Gå på kursus og bliv en klog arbejdsløs!

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Nu skal det jo ikke være gøgl det hele. Den bemærkning er affødt af hr. Kai Dige Bachs ordførertale.

Man bliver noget i tvivl om, hvorvidt hr. Kai Dige Bach taler som privatist eller hr. Kai Dige Bach taler som ordfører for Det Konservative Folkeparti. Havde der været andre medlemmer af Det Konservative Folkeparti til stede – det ser jeg der ikke er, pladserne er tomme – så ville jeg have gjort yderligere bemærkninger i et forsøg på at få afklaret, hvorvidt hr. Kai Dige Bach har dækning for alle sine synspunkter i sit parti.

Nu ser jeg, at der kommer medlemmer af den konservative gruppe til stede. De er på vej op til talerstolen. Det vil jo så være interessant virkelig at få tjekket – også af hensyn til Folketingstidende – om hr. Kai Dige Bach virkelig har dækning for de synspunkter, hr. Kai Dige

Bach har forfægtet her for et øjeblik siden. Er det ikke tilfældet, så er vi i hvert fald nødsaget til – også af hensyn til Folketingstidende – at få afklaret, hvilke dele af hr. Kai Dige Bachs indlæg der har dækning i partiet, og hvilke dele af hr. Kai Dige Bachs indlæg der ikke har dækning i den konservative gruppe.

Men jeg ser, der er andre medlemmer af den konservative gruppe, der er parat til at tage ordet. Det kan måske give den ønskede afklaring – også af hensyn til Folketingstidende.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, denne diskussion begynder at udvikle sig interessant. Der er bragt mange aspekter ind i sagen, både erhvervspolitiske, beskæftigelsespolitiske og uddannelsespolitiske, og jeg har med interesse noteret mig den tilnærmelse, der er ved at ske mellem SF og Det Konservative Folkeparti. Jeg vil derfor gerne kaste endnu et aspekt ind i diskussionen, nemlig det ligestillingsmæssige.

Da den russiske revolution brød ud, var der et par meget fremsynede kvinder, bl.a. Aleksandra Kollontaj, som forudsatte, at i det kommende paradisiske kommunistiske samfund skulle alle byer have små hyggelige restauranter, hvor familierne kunne gå hen med deres børn og venner og onkler og tanter hver aften og spise, så kvinderne ikke mere skulle trælle i køkkenet og have alle disse forfærdelige huslige pligter, som de jo altid havde haft hovedansvaret for. Derfor synes jeg, det er meget interessant, at vi nu begynder at nærme os diskussionen af, at alle familier går ud hver aften og spiser, så kvinderne ikke skal stå derhjemme ved kødgryderne hele tiden. Det er det, vi skal have frem. Lad os endelig få den diskussion op på første etage igen.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg begynder at øjne flertallet i salen for denne strøtanke. Så må jeg jo se at få skaffet dækning hjemme i mit parti også.

Jeg vil gerne svare hr. Risgaard Knudsen. Jeg er ikke ordfører. Det er meget sjældent, man tager hr. Risgaard Knudsen i at sove sådan. Jeg sagde allerede, da jeg startede, at jeg talte på hr. Flemming Hansens vegne. Det er

[Kai Dige Bach]

også sjældent, man tager hr. Risgaard Knudsen i at overse tre folketingsmedlemmer, i dette tilfælde hr. Per Tærbsbøl, fru Karen Højte Jensen og formanden, som jo også er fra vores parti i dag, og jeg synes, det er meget godt at kunne få sagt ud i æteren, at vores parti i virkeligheden på dette tidspunkt er det, der er bedst repræsenteret herinde.

Det foreliggende forslag giver vi vores fulde støtte, og vi vil gerne tale om alle de andre bevagede ting under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg vil takke den konservative ordfører, som ikke er De Konservatives ordfører, men alene er en, som fremsiger partiets synspunkter i debatten her, og jeg glemte at sige, da jeg var oppe med min korte bemærkning, at vi i Fremskridtspartiet selvfølgelig også støtter hr. Kai Dige Bachs forslag.

Det er altid spændende, når hr. Risgaard Knudsen går på talerstolen, for så ved vi, at der sker et eller andet. Jeg ved ikke, om jeg har misforstået det, men hr. Risgaard Knudsen sagde 2-3 gange »af hensyn til Folketingstidende«. Så kommer jeg til at tænke på en debat for nogle dage siden. Det plejer jo at være hensynet til Vendsyssel Tidende, det gælder, men det var altså i dag af hensyn til Folketingstidende.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

I anledning af hr. Ole Donners afsluttende bemærkning vil jeg gerne sige, at jeg er slet ikke i tvivl om, at også de nordjyske dagblade vil være meget, meget optaget af i morgen at få afklaret, hvorvidt det ledende oppositionsparti, Det Konservative Folkeparti, nu er begyndt at sætte en ordfører på talerstolen, der ikke i sin egen gruppe har dækning for de synspunkter, han forfægtet.

Jeg forstod på den konservative ordfører, at hans talepapir var skrevet med ført hånd. Jeg forstod, at det var hr. Flemming Hansens ordførertale, han holdt, og det vil så med andre ord sige, at hr. Flemming Hansen forinden må have sikret sig den konservative gruppes dækning for de synspunkter, privatisten her for et øjeblik siden stod og forfægtede.

Anden næstformand (Grove):

Vi nærmer os snart afslutningen på de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Per Tærbsbøl (KF):

På utallige opfordringer især fra hr. Risgaard Knudsens side skal jeg starte med at bekræfte, at hvis der er to, der står sammen i konservativ politik, så er det Kai Dige Bach og undertegnede.

Jeg skal med det samme sige, at jeg står bag Kai Dige Bachs ...

Anden næstformand (Grove):

Hr.

Per Tærbsbøl (KF):

... forslag, hvis det bliver fremsat i den konservative gruppe. (*Munterhed*). Og hvis ikke Kai Dige Bach vil fremsætte det ...

Anden næstformand (Grove):

Hr.

Per Tærbsbøl (KF):

... hr. Kai Dige Bach vil fremsætte det, kan det være, at hr. Flemming Hansen, som desværre ikke er til stede i dag, vil fremsætte det. Det kunne måske tænkes.

Så vil jeg sige for at være en lille smule mere alvorlig, at jeg har fået forståelsen af, at man i denne diskussion ikke har nævnt sådan noget som kantinerne. (*Tilråb*). Nå, det gør CD, kan jeg forstå. Men som sædvanlig er Det Konservative Folkeparti foran CD.

Kantinerne ude i virksomhederne blomstrer som ingen sinde før. Men det eneste, man har gjort, er at flytte beskæftigelsen ud i kantinerne, og fradraget bliver slet, slet ikke det samme. Det vil altså sige, at alle mennesker kan ikke deltage på samme måde, som man kunne før i tiden, og beskæftigelsen bliver langtfra – langtfra – så stor, som den ville have været, hvis det var restaurationsbranchen, der havde med det at gøre. Kantinedriften fungerer fuldt tilfredsstillende. Jeg kender ikke en rimelig stor industrivirksomhed, som ikke har en kantine, hvor der foregår akkurat det samme.

Desværre er det ikke alle, der får fornøjelse af den. Derfor synes jeg, at det er et ganske

[Per Tærsebøl]

udmærket forslag, hr. Kai Dige Bach er kommet med.

Anden næstformand (Grove):

Så slutter vi med to korte bemærkninger, og så går vi videre i ordførerrækken. Først hr. Ole Donner.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Det er til hr. Risgaard Knudsen. Nu havde hr. Risgaard Knudsen jo mange ting, som skulle siges i det korte indlæg. Og jeg kunne se på hr. Risgaard Knudsen, at taletiden var ved at udløbe.

Når hr. Risgaard Knudsen siger, at han er sikker på, at de nordjyske aviser i morgen vil interessere sig for det her emne, så vil jeg af hensyn til Folketingstidende præcisere, at når hr. Risgaard Knudsen udtaler dette, så drejer det sig om Vendsyssel Tidende, Aalborg Stiftstidende, Fjerritslev Avis og Skagens Avis. Så tror jeg, at jeg har husket dem alle sammen. Og Frederikshavns Avis, ja, det er rigtigt. Undskyld!

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det er nok muligt, at kantinedriften er blevet større i de seneste år. Men løser det det problem, vi står over for nu?

Det problem, der vil være, hvis vi nedlægger kantiner nu, er, at vi flytter ledigheden fra hotel- og restaurationsbranchen over til kantinebranchen.

Det må være i alles interesse, at problemet bliver løst sådan, at det bliver flere arbejdspladser, vi skaber, og at vi ikke kun flytter problemet fra den ene branche til den anden.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige tak til Fremskridtspartiet, fordi jeg så smukt er nævnt i deres fremsættelsestale. Det er mine bemærkninger ved førstebehandlingen af det forslag, der blev vedtaget dengang. Og jeg mener egentlig det samme i dag.

Men det, der undrede mig, var, at skatteministeren sagde, at der er en stigning i beskæftigelsen inden for branchen og dét til trods for, at jeg ser, at kantinerne har overtaget en hel

del af de frokoster og middage, hvor, som nogle af ordførerne har sagt, de dyre vine og den gode mad er på bordet. Det undrer mig en hel del, og vi bør undersøge, hvordan tingene hænger sammen.

Jeg vil gerne svare for, hvad min partifælle kommunikations- og turistministeren mener. Det er rigtigt, at han har den holdning til tingene, at repræsentationsfradraget ikke burde være et fradrag, men en omkostning.

Det har han været primus motor i både før og efter denne regerings dannelse. Han vil også være primus motor i at undersøge, hvordan tingene egentlig forholder sig.

Jeg skal blot sige, at dette lovforslag kan CD ikke stemme for. Men vi ser frem til, at der foregår nogle undersøgelser, og vi ser frem til, at vi får løst de beskæftigelsesmæssige problemer og de problemer, der er i øvrigt for branchen.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Fru Bente Junckers tale gav mig anledning til at bede skatteministeren, om vi ikke måtte se disse meget overraskende tal for beskæftigelsesstigningen inden for branchen, altså om vi måtte få materialet udleveret i udvalget. For det virker selvfølgelig voldsomt overraskende, at der i en tid, hvor vi hører så mange klager fra et erhverv, virkelig skulle være foregået en stigning. Så det materiale håber jeg at vi må få.

(Kort bemærkning).

Mariann Fischer Boel (V):

Der var et spørgsmål fra fru Anne-Marie Meldgaard om omsætningen i branchen.

Jeg vil godt sige, at i perioden siden 1984 er omsætningen steget, men slet ikke i takt med den prisudvikling, der har været i den periode. Og så er det nu engang sådan i virksomheder, at det ikke er omsætningen, man kan leve af, men det er det provenu, der bliver ud af det, efter at udgifterne er betalt. Og konkurrencen i den branche er behård i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Mig bekendt har vi her fat i en branche, hvor vi taler om faste priser. Mit spørgsmål til fru Mariann Fischer Boel drejede sig om, hvorvidt hun med bestemthed kunne bevise, at det net-

[Anne-Marie Meldgaard]

op var begrænsningen i fradragsretten, der var årsag til krisen i branchen, og ikke omsætningstallene som sådan.

Elisabeth Arnold (RV):

Selv om Det Radikale Venstre godt kan se, hvilke spændende tilstande der kunne udvikle sig i det danske samfund, hvis vi fik indført både privat og erhvervsmæssigt fradrag for restaurationsbesøg, må vi desværre alligevel sige, at vi ikke kan støtte det foreliggende forslag.

Det Radikale Venstre var ved den tidligere skattereform med til at nedsætte fradraget for repræsentationsomkostninger, og vi ser os ikke i stand til at medvirke til at sætte det op igen. Vi er et af de få partier, som har taget vel imod Personskatteudvalgets rapport, og vi er generelt imod at indføre nye fradrag i en situation, hvor vi skal kigge alvorligt på, hvordan fradragsmængden i det danske skattesystem er sammensat. Fradragene gør systemet uigennemskueligt, de danner præcedens på andre områder, og de indsnævrer skattegrundlaget.

Der er ingen tvivl om, at det har været ubehageligt for branchen, og at det har kostet arbejdspladser; men det har også medført en opblomstring af virksomhedskantiner, det er der heller ingen tvivl om. Jeg tror, det er en branche, som er meget tilpasningsdygtig. Den finder ud af, hvor der er et marked, hvor der er nye kundegrupper, og hvor der er nye måder, den kan levere sine ydelser på. Det tror jeg at den branche udmærket er i stand til at finde ud af selv.

Derfor ser vi ingen grund til at ændre den nuværende ordning.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Fru Elisabeth Arnold kom ind på branchens tilpasningsevne. Der er jo ikke nogen anden branche, der tilpasser sig som servicebranchen i alle mulige fag; det foregår lidt anderledes end i mange stivere systemer.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det ikke er sikkert, at det er samfundsmæssigt og internationalt hensigtsmæssigt, at vi tilpasser os til udelukkende at have små etniske familierestauranter, mens cheffokke, der i dag kunne være verdensberømte, overhovedet ikke er kendt af turisterne, fordi de er ansat i en stor virksomheds kantine.

Det er brandærgeligt, at vi ikke kan gøre noget for at fremme denne sag. Det er forkert, hvis vi ser det så kortsigtet. Der er jo et helt erhverv, en hel branche, hvor vi kunne udvikle en ekspertise, som danskerne ville være ganske fremragende til.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Der er da ingen grænser for, hvilke aspekter man kan lægge ind i denne diskussion. Jeg kan forstå på hr. Kai Dige Bach, at det nu drejer sig om kulturpolitik. I virkeligheden skulle vi måske overveje at søge Højlandts kulturfond om at få tilskud til nogle af disse meget fine restauranter, som ingen har råd til at komme på. Jamen hvor er vi snart henne?

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg kan ikke se, at diskussionen bliver ringere af, at det både er kultur, turisme, arbejdsløshed og branchepolitik, vi kan hjælpe med ét forslag. Jo flere ting vi kan bringe ind, jo stærkere må argumentationen da være for, at der er fornuft i det, vi taler om.

Ole Donner (FP):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til hr. Kai Dige Bach for ubetinget støtte til Fremskridtspartiets forslag og endda et forslag om at udvide det meget. Det vil vi selvfølgelig gerne i Fremskridtspartiet være med til at tænke over.

Jeg vil godt sige, at jeg er enig med hr. Kai Dige Bach, når han fremfører, at forslaget formentlig vil være finanslovmæssigt neutralt. Det er også det udgangspunkt, vi har. Vi tror endda på, at det vil kunne give overskud.

Jeg er lidt ked af, at det har været bragt ind i debatten, at virksomhedsejere skulle gå ud at spise og drikke dyre vine. Jeg tror ikke på, at der er ret mange virksomhedsejere, der elsker at sidde og spise på en restaurant. Jeg tror, de nogle gange gør det for at få afsluttet en handel, men det er ikke noget, de ynder at gøre.

Så vil jeg godt sige til fru Mariann Fischer Boel, at jeg er meget glad for meldingen om, at man vil se på forslaget, som fru Mariann Fischer Boel sagde, ud fra en positiv synsvinkel. Jeg havde nu regnet med, at man ubetinget ville støtte forslaget, ikke mindst efter de udtalel-

[Ole Donner]

ser, der er kommet fra Venstrefolk. F.eks. har fru Pia Larsen været meget langt fremme med, at dette her simpelt hen var Venstres politik, og at det var noget, man ville gå ind for. Men jeg er da glad for, at man vil se på det ud fra en positiv synsvinkel; jeg betragter det som en mulighed for, at man kan overtale Venstre til at gå ind for forslaget.

At hr. Rahbæk Møller fra SF ikke støtter forslaget, var ikke den store overraskelse, men vi er selvfølgelig kedede af, at der ikke kan blive tilslutning også fra den side.

Fru Bente Juncker takkede for, at fru Bente Juncker er nævnt i vores bemærkninger til forslaget. Det gjorde vi af den simple grund, at vi lige ville være sikre på, at fru Bente Juncker havde i frisk erindring, når hun som forventet som ordfører for CD skulle kommentere dette forslag, at ministeren for kommunikation og turisme, som desværre ikke er til stede i dag, har været meget langt fremme med dette her og med fradrag for sommerhuse, fjernelse af moms på hotelværelser, og der er ikke den ting, han ikke vil gøre.

Nu er han desværre ikke til stede, men jeg er helt overbevist om, at han ved andenbehandlingen vil slå et stort slag for, at dette bliver bragt i orden. Jeg har godt læst, at han har fremsat nogle bemærkninger om, at det ikke gælder repræsentationsfradraget, som skal være en omkostning. Man kan kalde det, hvad man vil, men omkostninger er jo som hovedregel fradragsberettigede, så jeg mener ikke, man kan bruge det til ligesom at løbe fra, at man gerne vil være med til at genindføre dette fradrag.

Det undrede mig lidt, at skatteministeren heroppefra talte på regeringspartierne vegne. Normalt taler ministrene på regeringens vegne. Jeg må deraf udlede, at der måske har været nogle ret intense drøftelser om dette her, måske specielt med kommunikationsministeren på grund af hans mange beretninger udadtil til befolkningen om, hvad han vil. Derfor overrasker det mig egentlig lidt, at regeringspartierne som sådanne tog ordet, men det gjorde de altså. Jeg kunne godt udlægge af det, hvilke partier der har været problemer med.

Ministeren var også inde på, at der ikke var noget belæg for Fremskridtspartiet og branchens dystre forudsigelser om, hvad der ville ske. Skatteministeren fremkom med nogle me-

get interessante tal, idet ministeren sagde, at der fra 1985 til 1989 har været stigende beskæftigelse i branchen, og så stoppede han dér. Hvad er der så sket fra 1989 til 1993? Det kan jeg godt fortælle: Da har der været en kraftig nedgang. Ministeren skyndte sig at tilføje: Men den ligger 8 pct. over 1985-niveauet. Ja, det gør den formentlig, når man regner pizza-riær, pølsevogne og lign. med.

Ministeren nævnte, at det vil koste 1,5 mia. kr. at gennemføre forslaget, men det tror vi overhovedet ikke på. Vi tror ikke på, at man har tænkt på alle de mange udgifter, som erhvervslivet har pålagt sig selv ved at bygge kantiner og ansætte de dyre kokke, som hr. Kai Dige Bach talte om. Jeg vil godt sige, at de alledyrreste og alledygtigste af disse kokke findes rundt om på amtsgårdene, så de besøgende fra venskabsbyerne i andre lande kan da i hvert fald få kendskab til de kulinariske nydelser her.

Jeg er glad for ministerens tilkendegivelse af, at ministeren vil igangsætte nogle stikprøveundersøgelser. Det vil vi være meget glade for.

Til slut vil jeg sige til fru Anne-Marie Meldgaard, som sagde, at Socialdemokratiet ikke vil være med til, at man skal gå ud at spise luksurmiddage og drikke dyre vine, at det forstår jeg godt, for det vil Socialdemokratiet forbeholde fagbevægelsen.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg vil godt give den faktuelle oplysning om omsætning og arbejdskraft, at hvis vi tager udgangspunkt i 1985, hvor vi besluttede at ændre repræsentationsfradraget – og med virkning fra 1987 fuldt ud – så var der en omsætning på 16,9 mia. kr. inden for området. Hvis vi sætter det til indeks 100 og regner i faste priser, når vi frem til, at omsætningen i 1991 – det er det sidste tal, jeg har, fra de sidst offentliggjorte statistikker – var 18,9 mia. kr. svarende til indeks 112. Altså en 12 pct.s stigning i perioden fra 1985 til 1991 regnet i faste priser.

Hvis vi ser på beskæftigelsen i branchen omregnet til fuldtidsbeskæftigede, var der i 1985 beskæftiget 33.900 personer. Hvis vi igen sætter det til indeks 100 og ser på 1991, var der da beskæftiget 36.600 personer svarende til indeks 108, altså en faktisk stigning på 8 pct. i perioden fra 1985 til 1991.

[Skatteministeren]

Så vidt jeg kan se af denne statistik, omfatter den ikke kantiner. Hvis man derfor vil forfægte, at hele repræsentationen eller en meget stor del af den er flyttet over i kantinerne som følge af ændringen, og vi ser på den samlede samfundøkonomiske virkning, vil man altså til disse tal skulle lægge den omsætning, der er flyttet over i kantinerne, og til antallet af fuldtidsbeskæftigede vil man skulle lægge det antal personer – som jeg forstår mange mener er et meget stort antal – der er blevet beskæftiget i kantinerne.

Jeg har ingen fornemmelse af, hvor meget det er, men hvis man antager, at de udsagn, der er kommet fra talerstolen, har hold i virkeligheden, vil det betyde, at beskæftigelsesstigningen i perioden fra 1985 til 1991 har været væsentligt større end 8 pct., når vi regner kantinerne med.

Det er bare nogle faktiske oplysninger, som jeg synes bør indgå i udvalgets og de enkelte partiers videre overvejelser i sagen, og vi vil selvfølgelig meget gerne servicere med alle de oplysninger, vi er i besiddelse af, så vi kan diskutere på det samme grundlag.

Jeg vil også godt føje til, at jeg ikke har nogen tal for 1991-1993, men med den udvikling, der har været i samfundet generelt i denne toårsperiode, ja, så kan der meget vel have været en nedgang på det seneste; men man vil ikke kunne påstå, at den nedgang har sammenhæng med repræsentationsfradraget, i og med at det blev indført i 1987.

(Kort bemærkning).

Mariann Fischer Boel (V):

Jeg vil blot sige til hr. Ole Donner, der måske ikke kender mit ordvalg, at en »positiv synsvinkel« normalt i min terminologi betyder, at vi har en positiv holdning til et forslag.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til Fremskridtspartiets ordfører, at vi aldeles ikke løber fra noget. Vi står præcis dér, hvor ministeren for kommunikation og turisme stod den 25. februar 1993 i sit læserbrev til Berlingske Tidende: Vi ønsker, at tingene skal undersøges, og viser det sig, at det koster arbejdspladser og valuta, så er det jo ikke nogen god idé for vores lille kasse.

Så snart ministeren har fremskaffet det, går han til finansministeren og skatteministeren for at drøfte den dokumentation – eller ikkedokumentation, eller hvad man skal sige – som han har fundet frem til. Og så vil det være sådan, at hvis det vil være fordelagtigt for sagen, som der står, vil sagen kunne nyde fremme. Det betyder på godt, gammeldags dansk: Hvis vi kan få noget ud af dette her, så skal man være ualmindeligt betonagtig for ikke at lave en ændring.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg vil gerne understrege, at Socialdemokratiet gerne vil være med til at fremme kulturen, også madkulturen, men jeg må altså sige, at det er på tide, at Fremskridtspartiet beslutter sig til, hvad det egentlig mener, når det taler om dette lovforslag.

På den ene side udtaler man sig om, at man skal tilskynde lønmodtagerne, den almindelige befolkning, til at gå mere ud at spise. I samme åndedrag påstår man, at erhvervsfolk ikke gider gå ud at spise – er det ikke almindelige mennesker? – men de gider godt gå ud at spise, hvis de får fradrag for det. Jeg synes, det er en noget søgt argumentation.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Jensen (S):

Hr. Ole Donner gjorde nogle bemærkninger om de dér fagforeningsfolk, som havde råd til at drikke de dyre vine osv.

Nu er jeg jo en meget godmodig natur, så jeg vil da bare oplyse hr. Ole Donner om, at jeg har været i fagbevægelsen i 37 år, heraf de 15 år som forbundsformand, og jeg har været organiseret afholdsmand siden 1949. Jeg har aldrig drukket nogen af de fine vine, som hr. Ole Donner taler om.

Og jeg kan samtidig fortælle hr. Ole Donner, at man i fagbevægelsen finder danskvand på bordene i langt større udstrækning, end man måske kender til i andre lokaler – man er jo somme tider nødt til at forsvare sig med de samme våben, som bruges imod én. Jeg synes, det var en uheldig tale fra hr. Ole Donners side, og jeg håber faktisk, at det kun var en humoristisk bemærkning på vejen ned fra talerstolen. Det kan jeg måske få bekræftet?

[Hans Jørgen Jensen]

Dernæst vil jeg gerne have lov til at minde om, at vi jo lige som følge af harmoniseringerne i EF har sat afgifterne på øl- og vinområdet ned fra 6,5 mia. kr. til 4,5 mia. kr., men så vidt jeg har kunnet se, har det ikke ført til, at priserne på restauranterne er blevet sat ned i den anledning. Det kunne måske være interessant at få at vide, om det ikke netop var meningen, at man skulle prøve på at harmonisere på forskellige områder. Derfor kan man sige, at det jo er et klækkeligt tilskud, der hermed er givet fra staten til denne betrængte branche. Selv om det var meget imod min vilje, at man satte disse afgifter ned, så var det et led i det større fællesskab; men det er altså også noget, der har gavnet hele den branche, som der her er tale om.

Og til allersidst vil jeg sige, at man måske også i den branche kunne foretage visse rationaliseringer, så man ikke falder over restaurationer, når man kører rundt i vore byer. Jeg synes, at der gives alt for mange spiritusbevilinger. Hvis man skal have erhvervet til at løbe rundt på en fornuftig måde, bør man nok også indrette sig mere hensigtsmæssigt, når man opretter virksomheder.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg er glad for at høre, at fru Mariann Fischer Boel fra Venstre forklarer, at en positiv synsvinkel er det samme som, at man ønsker at støtte lovforslaget. Det glæder mig meget.

Fru Bente Juncker siger, at CD ikke løber fra noget. Nej, men man prøver, om man kan løbe fra det. Det kan altså ikke imødegås, at hr. Arne Melchior har været fremme med mange positive udtalelser, som han løber fra eller i hvert fald prøver at løbe fra. Selv om branchen i en leder skriver: »Kom så, Arne!«, er han altså på vej den anden vej.

Jeg vil godt sige til fru Anne-Marie Meldgaard, at der ikke i vores forslag er noget med, at vi vil opfordre lønmodtagerne til at gå ud at spise; det var nok det konservative forslag, som senere er kommet ind i billedet her.

Dernæst vil jeg godt sige, at jeg kender hr. Hans Jørgen Jensen herindefra og ved, at hr. Hans Jørgen Jensen er afholdsmand, og som følge deraf er det jo ikke ham, der har været med til at drikke de dyre vine. Det var den socialdemokratiske ordfører, der bragte de dyre

vine på bane, og når jeg nævnte de dyre vine, så var det udelukkende for at kommentere en bemærkning fra fru Anne-Marie Meldgaard. Uden at være ekspert inden for fagbevægelsen vil jeg dog godt sige, at jeg faktisk ikke tror, at der findes ret mange af dem, der kun drikker dansk vand, i den forsamling; men det kan jeg ikke vide. Okay, men den gode mad, hr. Hans Jørgen Jensen, den er vi da i hvert fald nogle stykker der spiser. Det kan vi i hvert fald ikke løbe fra. (*Munterhed*).

Skatteministeren var så venlig at oplyse nogle konkrete tal, men jeg vil godt med hensyn til de 16,9 mia. kr. stigende til 18,9 mia. kr. i omsætning minde om, at det jo, som det før er sagt her fra talerstolen, ikke er omsætningen, men fortjenesten, man lever af.

Skatteministeren nævnte også nogle tal for beskæftigelsen i branchen. Det blev sagt, at der i 1985 var 33.900 beskæftigede, og at der i 1991 var 36.600. Jeg vil bede ministeren om at være så venlig også at oplyse tallet for 1989; det ved jeg at ministeren har i tasken.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg er udmærket klar over, at Fremskridtspartiets lovforslag ikke indeholder et spørgsmål om, at lønmodtagere skal gå ud at spise. Det ville ellers være ret klædeligt, og jeg opfattede også hr. Ole Donners bemærkning til De Konservative som et positivt signal om, at man ville fremme dét.

Modsat kan jeg heller ikke se, hvorfor fagbevægelsen ikke skulle gå ud at spise middag. Det gør man alle mulige andre steder, og jeg kan ikke forestille mig, at restaurationsbranchen ville synes, det var en god idé, hvis man ikke også gjorde det fremover.

Skatteministeren (Stavad):

Hr. Ole Donner havde et særligt ønske om at få nævnt tallene for 1989, og jeg vil gerne oplyse, at omsætningen – stadig væk i faste priser i forhold til de øvrige tal, jeg har nævnt – i 1989 var 19 mia. kr., og at beskæftigelsen i 1989 var 36.200.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Jeg vil godt sige til fru Anne-Marie Meld-

[Ole Donner]

gaard, at vi ikke er misundelige i Fremskridtspartiet, og derfor under vi også fagbevægelsen at gå ud at drikke dyre vine og spise god mad, men jeg tror nu ikke, at det er restaurationsbranchen, der som hovedregel har glæde af dét. Det foregår som regel i de store slotte, som fagbevægelsen ejer, eller i offentlige bygninger i al almindelighed, hvor man ikke behøver at gå hjem, når forretningerne lukker.

Jeg takker skatteministeren for de sidste to tal, og jeg kan se af tallene, at det ikke var en forglemmelse, at de ikke blev nævnt i første omgang.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg må jo så konstatere, at hr. Ole Donner åbenbart bevæger sig mere i fagbevægelsens kredse, end jeg gør, siden han er så bekendt med, hvor det foregår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 10/3 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Denne lovændring lægger op til en yderligere decentralisering på området og forskellige

frikommuneforsøg. Der bliver nu endnu større frihed for kommunerne til at vælge struktur og styreform efter lokale forhold og egne kommunale ønsker.

Der peges i lovforslaget direkte på to nye styreformer: et såkaldt mellemformsstyre og et udvalgsløst styre.

Det er en ny § 65, der omhandler mellemformsstyret. Meningen er, at formændene for de øvrige stående udvalg også skal have plads i økonomiudvalget, og det er efter min mening en ganske god idé, der vil kunne give større sammenhæng, helhedssyn og mulighed for bedre koordinering af opgaverne. Man har haft forsøg i Esbjerg med denne styreform med et godt resultat, og jeg ved, at man i mange andre kommuner også har tilstræbt en sådan model helt uden om frikommuneloven.

I en ny § 65 a omtales det udvalgsløse styre, som nok er bedst egnet, vil jeg tro, til de mange små kommuner. Som betegnelsen siger, sløjfer man her alle stående udvalg, dog undtagen det lovbestemte personsagsudvalg under socialområdet. Det betyder så, at alle afgørelser fremover skal forelægges den samlede kommunalbestyrelse. Jeg forudser nu nok, at man, hvis man vælger denne form, vil gøre mere brug af ad hoc-udvalg, altså midlertidige arbejdsudvalg med en bestemt opgave uden selvstændige beføjelser, men det vil i øvrigt også kunne fungere mere smidigt end med de stående udvalg.

Der er gjort forsøg i Ravnsborg Kommune med en sådan model, efter sigende med et godt resultat. Jeg mener nu ikke, at alt, hvad der fremhæves som gode erfaringer fra Ravnsborg Kommune, er selvfølgelig forbedringer. Jeg er enig i, at det udvalgsløse styre vil give en bredere indflydelse for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, men hvis man ikke samtidig uddelegerer langt flere beføjelser til administrationen, spares der samlet ingen tid for de enkelte medlemmer.

Jeg er enig i, at det vil give større åbenhed for borgerne, men det behøver bestemt ikke at give en kortere sagsbehandling; det vil i givet fald afhænge af, at man holder flere månedlige møder i den samlede kommunalbestyrelse. Det vil givetvis også betyde større fælles ansvar og bedre fælles prioritering af de kommunale opgaver, når man opfatter sig selv som kommunalbestyrelsesmedlem i stedet for blot som udvalgsmedlem.